ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Γράφει η **Γιώτα Ιωαννίδου** και ο **Σταύρος Τζιορτζιώτης**

Να θέσουμε το θέμα στην **πραγματική του διάσταση.** Δεν πρόκειται για εκλογή διευθυντών από τους συλλόγους διδασκόντων, όπως προπαγανδίστηκε. Πρόκειται για περιορισμένη συμμετοχή στη μοριοδότηση του Διευθυντή, που εντέλει **δεν εκλέγεται**, αλλά επιλέγεται και **ορίζεται από τη διοίκηση, η οποία εξάλλου έχει και το δικαίωμα ανάκλησής του**. Και είναι περιορισμένη συμμετοχή, διότι αφορά κατά μέγιστο το 33 – 34% των μορίων που θα μπορούσε να συγκεντρώσει (12/35 μόρια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή στα 37 για την πρωτοβάθμια).

Τα υπόλοιπα αφορούν τα λεγόμενα αντικειμενικά κριτήρια –πτυχία, γλώσσες, ΤΠΕ κλπ την υπηρεσιακή κατάσταση και τη διοικητική εμπειρία. Η αντικειμενικότητα των κριτηρίων αυτών είναι σχετική όσον αφορά την αναγκαιότητά τους για τη συγκεκριμένη θέση, ενώ συνδέεται και με το προβάδισμα αυτών που επανδρώνουν ήδη τους διοικητικούς μηχανισμούς των ημετέρων.

Ακόμη, ο αποκλεισμός της υποψηφιότητας ενός διευθυντή αν δε συγκεντρώσει το 20% των ψήφων, δεν μπορεί να αποτελέσει εργαλείο μπλοκαρίσματος των «πιο μαύρων» αντιδραστικών, διευθυντών, αφού οποιοσδήποτε διευθυντής εύκολα το συγκεντρώνει (λ.χ. με μια στοιχειώδη «αυλή» των 5 στους 25) και με την υπόλοιπη μοριοδότηση μπορεί να προηγηθεί στον τελικό πίνακα κατάταξης.

Αλλά και 100% να εκλεγόταν ο Διευθυντής από το σύλλογο διδασκόντων, θα πρόκειται για επίφαση δημοκρατίας, αν δε βάλουμε το ερώτημα: **ποιος αποφασίζει; Ποιος διοικεί;** Δηλαδή ο Διευθυντής είναι εντολοδόχος των αποφάσεων του συλλόγου προς την κεντρική εξουσία ή το ανάποδο. Εντολοδόχος της κυβέρνησης και της κεντρικής διοίκησης προς τους εκπαιδευτικούς. Ενισχύεται το δεύτερο.

Το κρίσιμο παραπάνω σημείο όχι μόνο δεν αλλάζει, δηλαδή δεν αναδεικνύεται ο Σύλλογος σαν το βασικό αποφασιστικό κύτταρο, ώστε να εκλέγει και να ανακαλεί το συντονιστή του – εντολοδόχο των αποφάσεών του προς την κυβέρνηση και την κεντρική εξουσία- αλλά **βαθαίνει και αντιδραστικοποιείται**. Γιατί:

– Παραμένει το αντιδραστικό πλαίσιο του καθηκοντολογίου, του δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα και του πειθαρχικού δικαίου, αλλά πολύ περισσότερο το νομοθετικό πλαίσιο του «νέου σχολείου» που προκαθορίζουν ρόλο και αποστολή σχολείου και διευθυντή

– **Οι επιλογές και οι προτεραιότητες του ΟΟΣΑ και της ΕΕ**, για το ρόλο της σχολικής ηγεσίας, το διαχωρισμό διευθυντή – εκπαιδευτικών ώστε να ασκεί αξιολόγηση και αποδοτική υλοποίηση των αρχών του μάνατζμεντ και της κεντρικής διοίκηση κλπ, **επαναβεβαιώθηκαν πολιτικά από την κυβέρνηση** μέσα από τη συμφωνία μεταρρυθμίσεων με τον γραμματέα του ΟΟΣΑ Α. Γκουρία και την πλήρη αποδοχή των στόχων της ΕΕ για το 2020, στην πρόσφατη Σύνοδο των υπουργών παιδείας. Γι’ αυτό και δεν υπάρχει κανένα σαφές, διαφορετικό του υπάρχοντος, μορφωτικό πρόγραμμα στο οποίο να εντάσσεται η συγκεκριμένη διοικητική αλλαγή. Για ποιο σχολείο όλα αυτά; Πότε θα μιλήσουμε για τον προσανατολισμό της εκπαιδευτικής πολιτικής; Η αντιστροφή αυτή προτεραιοτήτων δεν είναι τυχαία σχετίζεται με τους περιορισμούς της δημοσιονομικής προσαρμογής και την αδυναμία συνολικής ρήξης με το νεοφιλελεύθερο σχέδιο στην εκπαίδευση. Με αυτό τον τρόπο νομιμοποιείται τελικά το σχολείο της αγοράς, χωρίς να ανατρέπεται. Ταυτόχρονα ο ρόλος του συλλόγου παραμένει διοικητικός της κυρίαρχης κρατικής πολιτικής και δεν έχει καμία σχέση με την αυτοκυβέρνηση και αυτοδιαχείριση της σχολικής μονάδας στο πλαίσιο ενός εγχειρήματος για ένα άλλο σχολείο σε σύγκρουση με το υπάρχον σύστημα.

– Πολύ περισσότερο που **έχει ανοίξει η συζήτηση για το νέο νόμο για την αξιολόγηση** στο Δημόσιο και το **νέο μισθολόγιο** –από ό,τι έχει δημοσιευθεί στο Τύπο που παίζει το ρόλο κατεργασίας της κοινής γνώμης, αλλά και από τις δηλώσεις Κατρούγκαλου. Η συζήτηση αυτή αφορά μια πιο ταχεία βαθμολογική εξέλιξη και κατάληψη θέσεων ευθύνης, για όσους αξιολογούνται θετικά και έμμεση αύξηση μισθού, ενώ μέτρα βελτίωσης ή και μετάταξη για όσους αξιολογούνται αρνητικά, με το μισθό του διευθυντή να διαφοροποιείται σημαντικά από τους υπόλοιπους, κατά απαίτηση των δανειστών. Στα πλαίσια της σχεδιαζόμενης νέας “κυκλικής” αξιολόγησης η διαδικασία αυτή είναι κατά μια έννοια η προετοιμασία-προαπαιτούμενο που ανοίγει ουσιαστικά το νέο κύκλο αξιολόγησης – μοριοδότησης με επόμενο υποκείμενο αυτής, τους διευθυντές εκπαίδευσης και μετά φυσικά τους συναδέλφους… (που δεν θα «δικαιούνται» να διαμαρτύρονται, αφού θα έχουν συμμετάσχει στην όλη διαδικασία… και μάλιστα με δημοκρατικό “πρόσχημα”). Την ίδια στιγμή στις

διάφορες εκδοχές του νομοσχεδίου για την εκπαίδευση, που βλέπουν το φως της δημοσιότητας, επανέρχεται η αξιολόγηση – αποτίμηση της σχολικής μονάδας με εμπλοκή του ΙΕΠ και της Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας (ΑΔΙΠΠΔΕ).

- Η κυβέρνηση αρνείται την αποσύνδεση της βαθμολογικής εξέλιξης από την αξιολόγηση.

– Η συζήτηση περί προσόντων που μπορούν να ελεγχθούν από το σύλλογο και υποψηφίων που θα αυτοπαρουσιάζονται, νομιμοποιεί και προετοιμάζει την επόμενη φάση της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από το διευθυντή.

Πολύ περισσότερο η επικείμενη συμφωνία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ, για νέο μνημόνιο με ΕΕ και ΔΝΤ, που θα περιλαμβάνει αυξημένο ΦΠΑ, ΕΝΦΙΑ, πρωτογενή πλεονάσματα, ιδιωτικοποιήσεις κλπ, η δρομολόγηση της απλήρωτης-τζάμπα εργασίας με τον τίτλο της μαθητείας και η επέκταση των προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας (που αφορά πλέον και την εκπαίδευση, 5.407 θέσεις στην επικείμενη προκήρυξη) και ο αποκλεισμός αυξήσεων, προϋπολογισμού, μισθών, διορισμών, της μείωσης των μαθητών στην τάξη, της κάλυψης στοιχειωδών αναγκών των σχολείων κλπ διαμορφώνουν ένα πλήρως αντιδημοκρατικό περιβάλλον, όπου η αποφυγή «μονομερών ενεργειών» υπέρ των εργαζόμενων και της κοινωνίας σύντομα θα οδηγήσουν σε νέα «εντέλλεσθαι».

Η αλλαγή του τρόπου επιλογής διευθυντή σχετίζεται και με την σκληρή πάλη της προηγούμενης διετίας των εκπαιδευτικών στα σχολεία- ενάντια στην αξιολόγηση και το διοικητικό αυταρχισμό. **Ο ρεφορμισμός προσπαθεί να ενσωματώσει τη δυναμική του κινήματος, μέσα από ανώδυνες και ασταθείς πινελιές "εξανθρωπισμού-εκδημοκρατισμού" του πλαισίου του σχολείου της αγοράς της Ε.Ε και του ΟΟΣΑ, χωρίς όμως να θέτει σε ριζική αμφισβήτηση το τελευταίο.** Προσπαθεί το υπουργείο να διαχειριστεί τη πολιτική ρωγμή της διετίας, να εμφανίσει διαφορετικά δείγματα γραφής από την προηγούμενη κυβέρνηση, χωρίς να θέσει σε κίνδυνο, τις προτεραιότητες των «Θεσμών».

Ο νέος κυβερνητικός συνδικαλισμός στήνεται στα χνάρια του παλιού. Όπως η ΠΑΣΚΕ (δίπλα στον εργοδοτικό συνδικαλισμό της ΔΑΚΕ) κατόρθωσε να ενσωματώσει, να εξαγοράσει και να διαλύσει το μεγαλύτερο κομμάτι του υπάρχοντος συνδικαλιστικού κινήματος με τις θεωρίες της συμμετοχικής δημοκρατίας (η έμφαση στο πρώτο για τη διάλυση του δεύτερου). Δηλαδή της δημοκρατικής επίφασης στη λειτουργία ενός κράτους κι ενός δημοσίου προς όφελος των συμφερόντων του κεφαλαίου. Της υποστολής της ταξικής πάλης προς όφελος των σχημάτων του κοινωνικού εταιρισμού και των θεωριών της κοινωνικής συνοχής της ΕΕ.

Της αποδοχής των βασικών κυρίαρχων ιδεολογημάτων του ανταγωνισμού και της αγοράς και της διαχείρισής τους μέσω της «συμμετοχής και του διαλόγου», ώστε να αμβλυνθούν οι ακραίες πλευρές τους. Όλα αυτά που έβαλαν στο κέντρο του συνδικαλιστικού κινήματος τη συζήτηση της διαχείρισης μιας προαποφασισμένης πολιτικής κι όχι την οργάνωση της πάλης για την ανατροπή της αντιλαϊκής κατεύθυνσης αυτής της πολιτικής. Όλα αυτά δηλαδή που εκφύλισαν το εργατικό κίνημα και το έφεραν αδύναμο στη σημερινή κατάσταση. Με τη λογική των συνδικαλιστών – μάνατζερ και της ανάθεσης σε όλο της το μεγαλείο.

Η ίδια τακτική ακολουθείται και σήμερα. Με την αναγωγή του ζητήματος επιλογής στελεχών μιας προαποφασισμένης πολιτικής σε πεμπτουσία της δημοκρατίας. Με την επιμονή να μπουν στα Συμβούλια Επιλογής (που αποτελούνται από τα ΠΥΣΔΕ – ΠΥΣΠΕ, έναν σύμβουλο και ένα εκπαιδευτικό, για τον έλεγχο των μορίων) μέλη των ΔΣ και συνδικαλιστές στη θέση του εκπαιδευτικού που ορίζεται από τον υπουργό παιδείας μετά την πρόταση του περιφερειακού διευθυντή. Αλλά και με πολυδιάσπαση των εργαζόμενων: με ψηφοφορίες για τους καλύτερους υπάλληλους που μπορεί να θέτουν υποψηφιότητα για θέσεις ευθύνης (συζήτηση για το νέο νομοσχέδιο για την αξιολόγηση) αλλά και με τη διαμόρφωση κλίματος «αυλών και ημετέρων» αφού η χειροτέρευση της θέσης των εκπαιδευτικών και η αδράνεια του συνδικαλιστικού κινήματος, είναι το πιο πρόσφορο έδαφος για την αναζήτηση ατομικών λύσεων.

Σαν εκπαιδευτικό κίνημα οφείλουμε να εμμείνουμε στην ουσία. Στην άμεση αλλαγή προτεραιοτήτων στην εκπαιδευτική πολιτική

– Κατάργηση νόμων αντιδραστικού πλαισίου (καθηκοντολογίου, πειθαρχικών, νόμων για «νέο Λύκειο» κλπ) και άμεση έναρξη συζήτησης για αναμόρφωση του περιεχομένου της εκπαίδευσης, χτυπήματος «εξεταστικίτιδας», μέτρων οικονομικής – υλικής βελτίωσης ανακούφισης εκπαιδευτικών και μαθητών.

– Αναβάθμιση του ουσιαστικού ρόλου του Συλλόγου Διδασκόντων. Να κατοχυρωθεί σε κύτταρο συζήτησης με αποφασιστικές αρμοδιότητες και σχετική διεύρυνσή τους. Με συντονιστή αιρετό – ανακλητό και εντολοδόχο των αποφάσεών του προς την κεντρική διοίκηση και την κυβέρνηση

– Συζήτηση και πάλη για ένα ενιαίο, 12χρονο, δημόσιο, σχολείο, δημόσιο και δωρεάν με όλη τη γνώση για όλα τα παιδιά, σε αντιπαράθεση με τις προτεραιότητες ΕΕ – ΔΝΤ για το σχολείο της αγοράς.

Οφείλουμε να επιβάλλουμε κατακτήσεις διαμορφώνοντας το σχέδιο μας σαν εκπαιδευτικό κίνημα συλλογικά με:

– συζήτηση – απόφαση σε ΓΣ και ΔΣ σωματείων, του ΔΣ της Ομοσπονδίας

– συζήτηση στους συλλόγους διδασκόντων για την όλη διαδικασία και τοποθέτηση του παραπάνω πλαισίου και των κριτηρίων

– καμιά συμμετοχή μελών συνδικαλιστικού κινήματος στα συμβούλια επιλογής, πέραν των αιρετών που οφείλουν να παίζουν το ρόλο ελέγχου της διοίκησης από τη σκοπιά του σωματείου κι όχι το ανάποδο.

– καταγγελία αντιδραστικών, αυταρχικών διευθυντών, που στάθηκαν απέναντι στα συνδικάτα και τους εκπαιδευτικούς, με την πλευρά της διοίκησης και της κυβέρνησης στην προσπάθεια καταστρατήγησης των εργασιακών κι άλλων δικαιωμάτων – ιδίως των εκβιασμών στο θέμα της αξιολόγησης. Αξιοποίηση της λευκής ψήφου για την πολιτική τους καταδίκη.

Πιστεύουμε ότι **πραγματική δημοκρατία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς οικονομική δημοκρατία και χωρίς μια εκπαίδευση προσανατολισμένη στις ανάγκες των εργαζόμενων και της κοινωνίας** για όλα τα παιδιά με όλη τη γνώση, ως δικαίωμα δημόσιο και δωρεάν. Όσο η κοινωνία μας υποτάσσεται στα κέρδη του κεφαλαίου, στην ιδιοκτησία του, στην αναπαραγωγή της κυριαρχίας του και στις επιδιώξεις των οργανισμών του –ΕΕ, ΔΝΤ- του ιμπεριαλισμού. Όσο η εκπαίδευση υποτάσσεται στην αγορά και στην ανταγωνιστικότητα – επιχειρηματικότητα. Όσο οι αποφάσεις παίρνονται από την εξουσία τους και το κράτος τους και διαπραγματεύονται από τη μυστική διπλωματία. Μόνη δημοκρατική απάντηση απέναντι σ αυτά είναι η δύναμη των συνδικάτων και του οργανωμένου λαού, να επιβάλλουν τα δικαιώματά τους με τους αγώνες τους. Η δημοκρατία δεν είναι στιγμή, αλλά συνεχής διαδικασία. Δημοκρατία στο σχολείο σημαίνει ότι ο σύλλογος διδασκόντων αποτελεί το βασικό κύτταρο σχεδιασμού του εκπαιδευτικού έργου όλης της σχολικής μονάδας, έχει λόγο και για τα αναλυτικά προγράμματα, τις διδακτικές επιλογές, τις ευρύτερες παιδαγωγικές πρακτικές, το συνολικό μορφωτικό προσανατολισμό, το παιδαγωγικό στίγμα του δημόσιου σχολείου κτλ. Αυτό προϋποθέτει, πέρα από συγκροτημένη παιδαγωγική θεωρία και καλή στελέχωση, υψηλή χρηματοδότηση, υψηλές απολαβές των εκπαιδευτικών, αντισταθμιστικές εκπαιδευτικές δομές, θετικές μορφωτικές διακρίσεις υπέρ των κυριαρχούμενων.

Σήμερα κυριαρχεί η λεγόμενη παιδαγωγική του μάνατζμεντ, με τον εκπαιδευτικό ή το σύλλογο ως απλό διεκπεραιωτή των κρατικών εκπαιδευτικών πολιτικών και της υλοποίησης των «καινοτόμων προγραμμάτων» της Ε.Ε- συν λιτότητα. **Αυτό δεν αλλάζει απλά με την επιλογή υπεύθυνου -τοποτηρητή της κυρίαρχης εκπαιδευτικής πολιτικής. Εμείς θέλουμε το σύλλογο -διδασκόντων πυρήνα ενός διαφορετικού μορφωτικού σχεδίου,** για ένα σχολείο ουσιαστικά δημοκρατικό, που θα πνίγει την ιεραρχία μέσα στη συλλογική λειτουργία του και σε κόντρα με τις κρατικές νόρμες για το σχολείο της αγοράς. Που θα εμπνέεται από αυτό το ρόλο και θα αντιπαλεύει τον επελαύνοντα ανταγωνισμό και την τυποποίηση της “καινοτομίας”, τη γιγάντωση της ατομικής συμπεριφοράς και το κυνήγι πιστοποιητικών και δράσεων αριστείας, την απομάκρυνση από την μαχόμενη διδακτική πράξη και σχέση, που οδηγούν καιρό τώρα στην απονέκρωσή τους.